Halihó, Gyerekek!

Ugye, ti is észrevettétek, hogy reggelente egyre ködösebb az idő, hamarabb sötétedik, és lassan az utolsó levelek is lehullanak a fákról? Megérkezett a november. Ilyenkor különösen jólesik egy csésze meleg tea, egy puha takaró és persze egy izgalmas olvasnivaló.

Ebben a lapszámban Tücsök a sivatag elveszett városába utazik, ahol régi térképek és különös rejtvények várnak rá. Megismerhetitek a háromszarvú Triceratopsot, megtudhatjátok, hogyan működik a mágnes, és azt is kipróbálhatjátok, hogyan maradhat száraz a papír a víz alá merített pohárban.

Természetesen most sem maradnak el a mesék, a nyelvi feladatok, a fejtörők és az alkotnivalók. Készíthettek ceruzatartót, próbára tehetitek a tudásotokat az állatos kvízkártyákkal, és közben sok új érdekességet is felfedezhettek.

Lapozzatok, olvassatok, kísérletezzetek és alkossatok velünk novemberben is!

Tücsökék

Kövessetek minket a Facebookon is! Nem kell mást tennetek, csak a telefonotokkal szkenneljétek be a QR-kódot! Találkozzunk az online térben is! Tücsökék

Kedves Tücsök!

Október 6-án a nagyszünetben az aradi vértanúkra emlékeztünk az iskolánkban. Már előre tudtuk, hogy ünnepség lesz, ezért amikor kicsöngettek, nem mentünk ki játszani, hanem összegyűltünk a többiekkel. Mindenki sokkal csendesebb volt, mint máskor a nagyszünetben.

A megemlékezés alatt néhány tanuló verset szavalt. Közben tizenhárom LED-gyertyát helyeztek el, egyet-egyet minden aradi vértanú emlékére. Szép volt, ahogy egymás után felgyulladtak a kis fények. Arra gondoltam, milyen régen történtek ezek az események, mégis minden évben megemlékezünk róluk.

A szavaló diákok nagyon ügyesek voltak. Biztosan sokat gyakoroltak, mert senki nem felejtette el a szöveget. Az egész iskola figyelmesen hallgatta őket. Szerintem fontos, hogy tudjuk, kik voltak az aradi vértanúk, és miért emlékezünk rájuk október 6-án.

Az ünnepség egy kicsit hosszabb lett, mint a nagyszünet, ezért a matekóráról körülbelül tíz percet késtünk. Bevallom, ennek egy kicsit örültem, bár ezt nem mondtam hangosan. A megemlékezés komoly és szép volt, de az sem volt rossz, hogy aznap tíz perccel rövidebb lett a matekóra.

Varga Máté, 9 éves

Ezt figyeld!

Szeretnétek, ha a Ti **rajzotok, beszámolótok, fényképetek** is megjelenne a lapunkban? Nem kell mást tennetek, mint elküldeni a *Tücsök - MADÁCH-MADÁCH EGYESÜLET, P.O. BOX 28, 931 03 Šamorín* postai vagy a *tucsoklap@gmail.com* elektronikus címre.

Hogyan működik a mágnes?

Próbáltál már mágnessel gemkapcsot vagy szöget felemelni? A mágnes úgy is képes magához húzni ezeket a tárgyakat, hogy nem ér hozzájuk. Ennek oka, hogy körülötte láthatatlan mágneses tér alakul ki, amely erőt fejt ki bizonyos anyagokra.

Minden mágnesnek két pólusa van: egy északi és egy déli. Két különböző pólus vonzza, két azonos pólus pedig taszítja egymást. A mágneses hatás általában a pólusok közelében a legerősebb.

A vas belsejében apró mágneses tartományok találhatók. Ezeket úgy képzelheted el, mint sok-sok parányi mágnest, amelyek kezdetben különböző irányokba állnak. Ha egy mágnes közel kerül hozzájuk, sok közülük azonos irányba rendeződik. A vas ekkor maga is mágnesessé válik, ezért a mágnes magához húzza.

A fában nincsenek ilyen, könnyen egy irányba rendeződő mágneses tartományok, ezért a mágnes nem vonzza úgy, mint a vasat. Nem minden fémet vonz erősen: az alumínium és a réz például nem tapad hozzá, a vas, a nikkel és a kobalt viszont igen.

Mágneseket sokféle eszközben találhatunk. Működésük fontos az elektromos motorokban, a hangszórókban és a fejhallgatókban, de mágnes tartja zárva például a hűtőszekrény ajtaját is.

Az iránytű mutatója szintén egy apró, szabadon elforduló mágnes. A Földnek saját mágneses tere van, amely nagyjából észak–déli irányba fordítja a mutatót. Ezért segíthet az iránytű a tájékozódásban.

Érdekesség

Ha kettétörünk egy mágnest, nem kapunk külön északi és külön déli pólust. Mindkét darab új mágnessé válik, saját északi és déli pólussal.

Figyelmesen olvastatok?

1. Mi veszi körül a mágnest, bár a szemünkkel nem láthatjuk?
2. Miért vonzza a mágnes a vasat, de a fát nem?
3. Hogyan segíti a Föld mágneses tere az iránytű működését?

3. Találjátok meg a 10 dolgot a képen!

4. Megtaláljátok a 15 különbséget?

Madarak télen

Készen állsz arra, hogy megmentsük a Földet? Gyere, tarts velünk! Nem kell hozzá nagy dolog, hónapról hónapra bemutatunk olyan aprónak tűnő tetteket, amelyekkel bizony te is hozzátehetsz ahhoz, hogy a bolygónk egy tisztább és jobb hely legyen.

Télen sok madár melegebb tájakra költözik, más fajok azonban nálunk maradnak. Széncinegék, kék cinegék, verebek, fekete rigók, tengelicek és más madarak is kereshetnek táplálékot a kertekben és a parkokban.
A vadon élő madarak etetés nélkül is képesek átvészelni a telet. A fagyos, havas időben azonban nehezebben találnak eleséget, ezért egy megfelelően feltöltött etető megkönnyítheti számukra a táplálékszerzést. Nekünk pedig lehetőséget ad arra, hogy közelről figyeljük meg őket.

Mivel etethetitek a madarakat?
Az etetőbe olyan táplálék kerüljön, amely energiát ad a madaraknak, és nem veszélyezteti az egészségüket.
Adhattok nekik:
- sótlan és pirítatlan, héjas napraforgómagot;
- kölest és más apró magvakat;
- félbevágott almát;
- sótlan állati zsiradékot;
- madaraknak készített, műanyag háló nélküli cinkegolyót.

Az etető mellett sekély itatót is elhelyezhettek. Rendszeresen cseréljétek benne a vizet, és fagyos időben ellenőrizzétek, nem fagyott-e be!

Mit ne adjatok nekik?
Ne tegyetek az etetőbe kenyeret, péksüteményt, süteménymorzsát, sózott vagy pirított magvakat, fűszeres ételmaradékot! Penészes, romlott vagy avas eleséget se adjatok a madaraknak.
Az etetőt rendszeresen tisztítsátok meg a maradék táplálléktól és az ürüléktől. Egyszerre inkább kevesebb eleséget tegyetek ki, és csak akkor töltsétek újra, amikor fogyóban van.
A téli etetést az első tartós fagyok idején kezdhetitek el, és a fagyok megszűnéséig folytathatjátok. Tavasszal már ne tegyetek ki téli madáreleséget!

Feladat – Készíts madármegfigyelő naplót!
- Figyeld meg egy héten át ugyanazt az etetőt! Maradj csendben, és ne menj túl közel a madarakhoz. Ha van távcsöved, azt is használhatod.
- Mindig azt írd fel, hány madarat láttál egyszerre az etetőn! Így kisebb az esélye annak, hogy ugyanazt a madarat többször is megszámolod.
- **A hét végén válaszolj!**
- Melyik madár érkezett a legtöbbször?
- Melyik eleség fogyott a leggyorsabban?
- Milyen érdekes viselkedést figyeltél meg?